

Metsäojitettujen soiden kasvihuonekaasupäästöt – ja entä sitten

Paavo Ojanen

Helsingin yliopisto, metsätieteiden laitos

Suoseuran 65-vuotisjuhlaseminaari

Tieteiden talo 26.11.2014

Kuva: Kari Minkkinen, Kalevansuo, Loppi, 2011

Metsäojitettuja soita on Suomessa 4,76 miljoonaa hehtaaria (VMI10).

Koealat

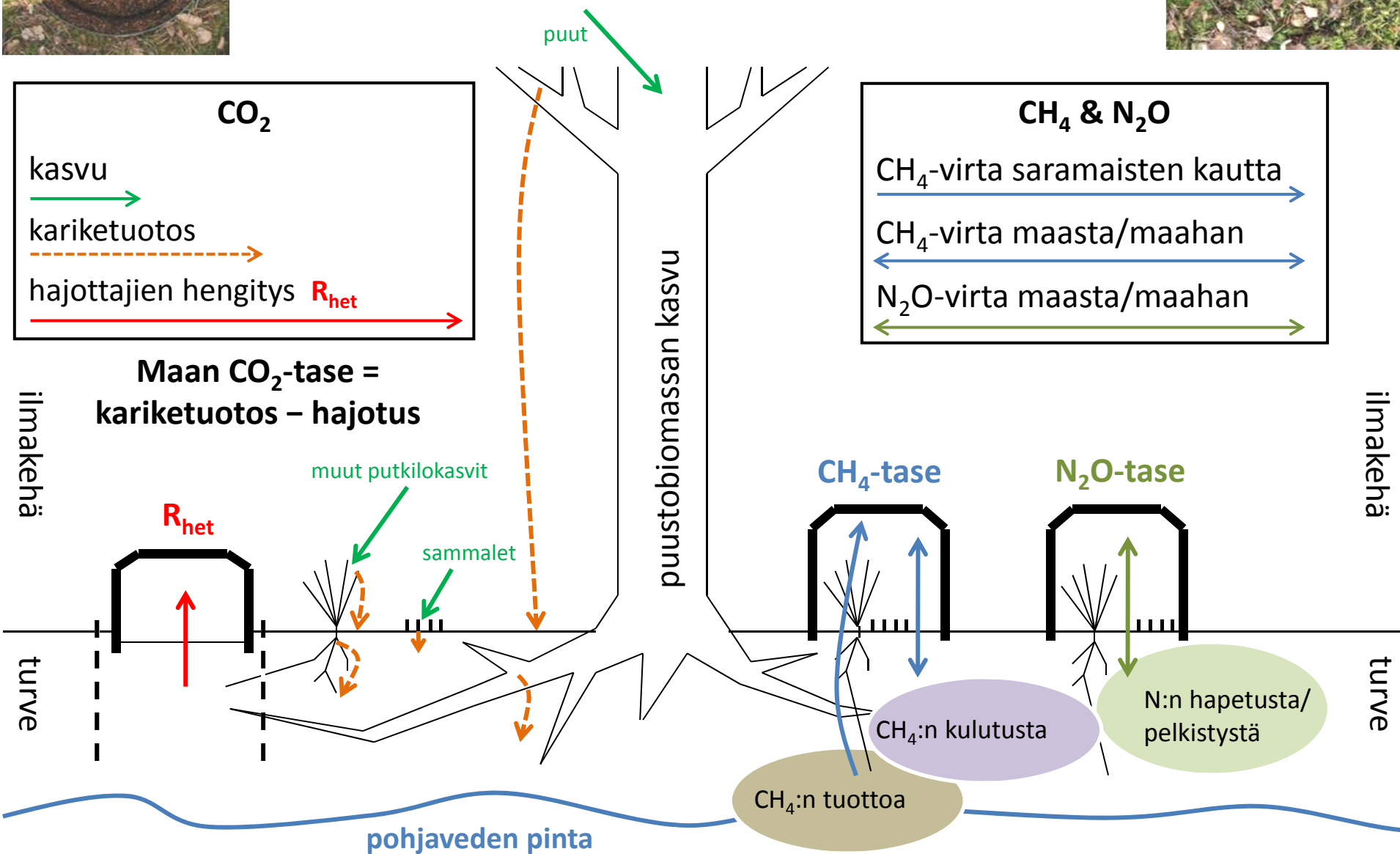
- Rhikg
- Mtkg(I)
- Mtkg(II)
- × Ptkg(I)
- × Ptkg(II)
- ◇ Vatkg

Metsäojitettu suo ja kasvihuonekaasut

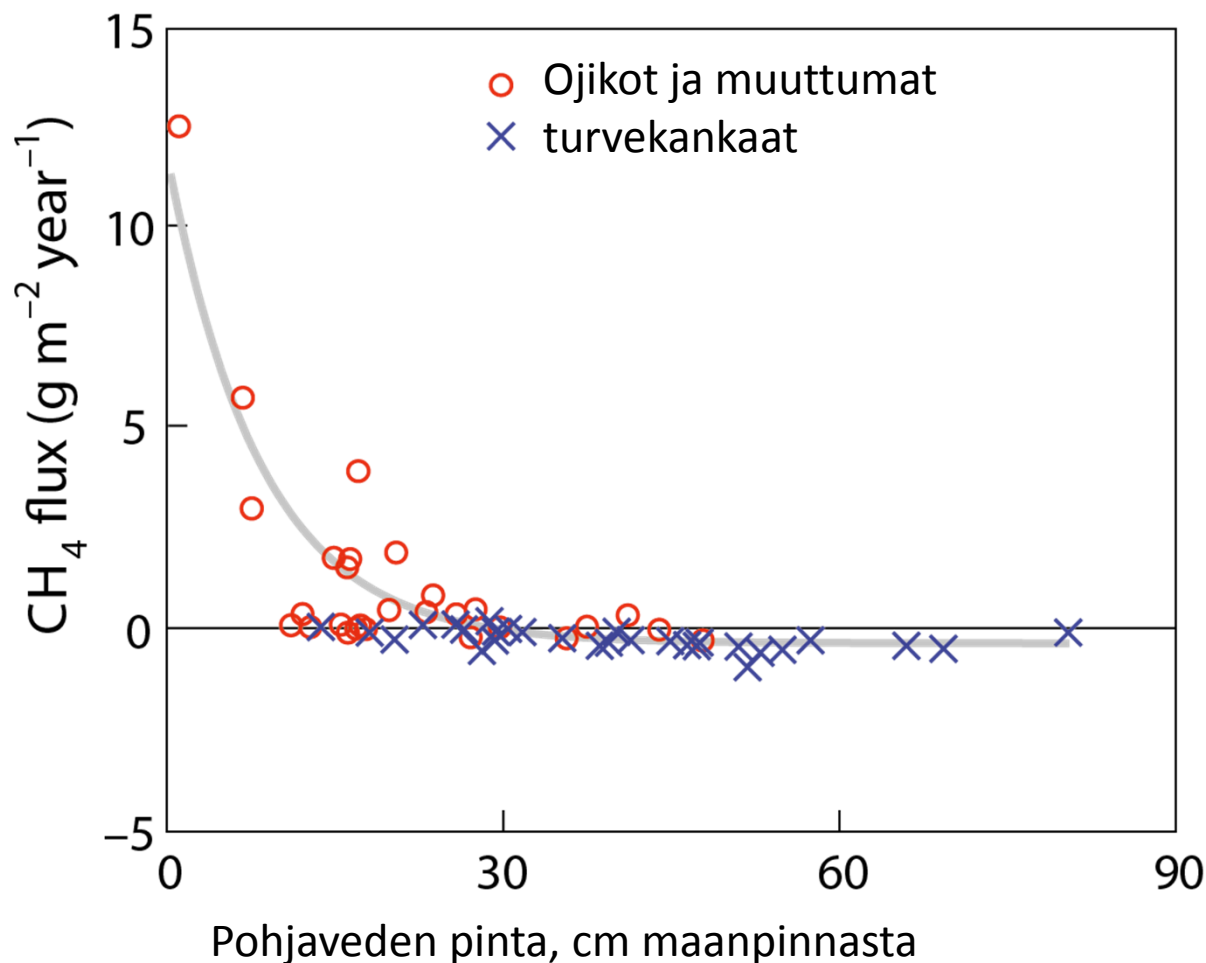
Ojituksen seurauksena?

- turve alkaa vähetä
=> CO₂-lähde ilmakehään (hiilidioksidi)
=> N₂O-lähde (typpioksiduuli)
- metaanin tuotto vähenee/hajotus kasvaa
=> CH₄-lähde pienenee, jopa CH₄-nielu
- puustobiomassa alkaa kasvaa
=> CO₂-nielu

Eri kaasujen taseiden mittaaminen

Tuloksia I: metsän pohjan CH₄-päästö

Päästön keskiarvo

○ 1,2±0,5 g CH₄/m²/vuosi

× -0,28±0,04 g CH₄/m²/vuosi

Luonnontilainen suo

2–25 g CH₄/m²/vuosi

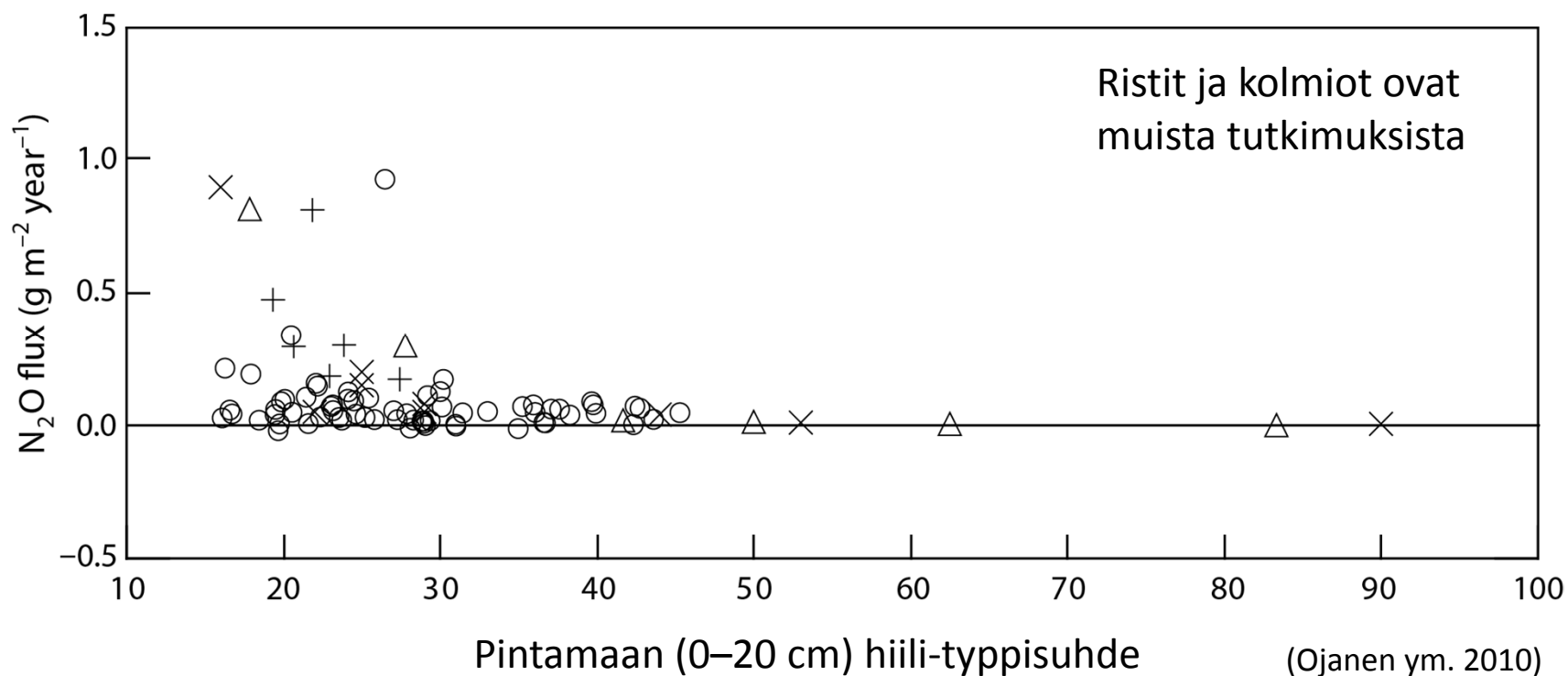
Ojitus vähentää päästöjä!

+ lähde = päästö

- nielu

(Ojanen ym. 2010)

Tuloksia II: metsän pohjan N₂O-päästö

Päästö (g N₂O/m²/vuosi)

Rhtkg	0,19±0,07	Ptkg I	0,03±0,01
Mtkg I	0,12±0,04	Ptkg II	0,07±0,02
Mtkg II	0,17±0,07	Vatkg	0,03±0,01

Luonnontilainen suo

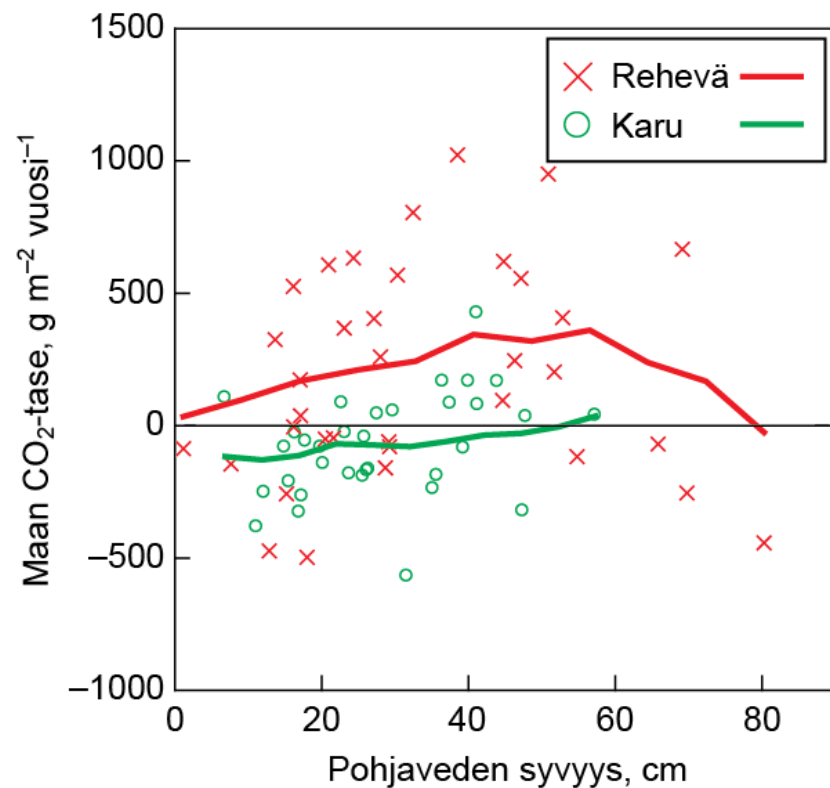
0–0,004 g N₂O/m²/vuosi

Ojitus lisää päästöä, etenkin ravinteikkailla soilla!

Tuloksia III: maaperän CO₂-päästö

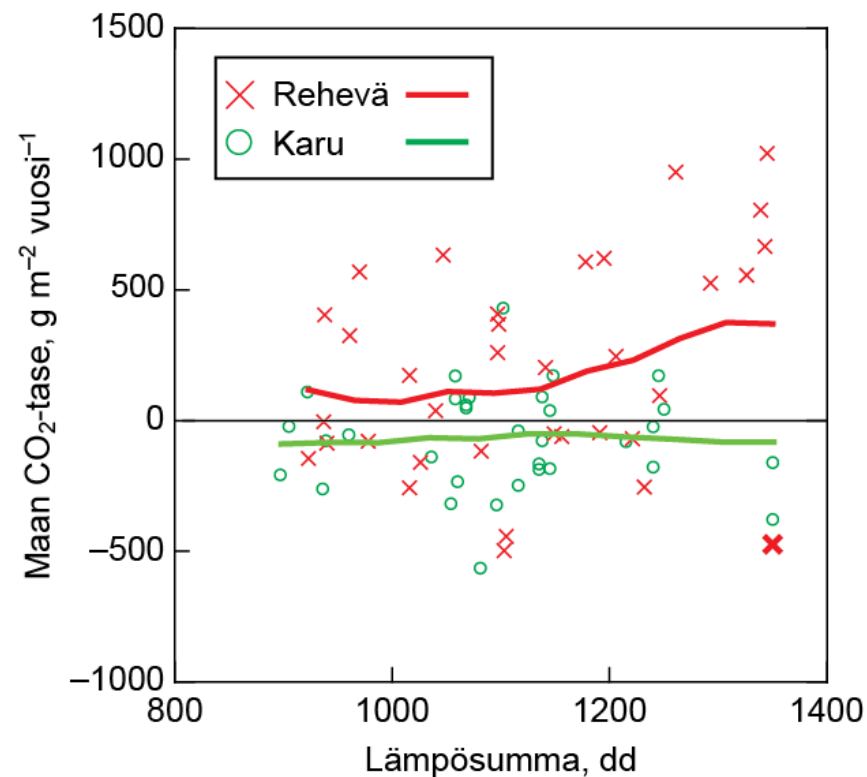
Rehevät nielusta lähteeksi!

Karuilta ei suuria päästöjä!

(Ojanen ym. 2013)

Suurimmat päästöt etelässä!

(Ojanen ym. 2013)

Lähde keskimäärin

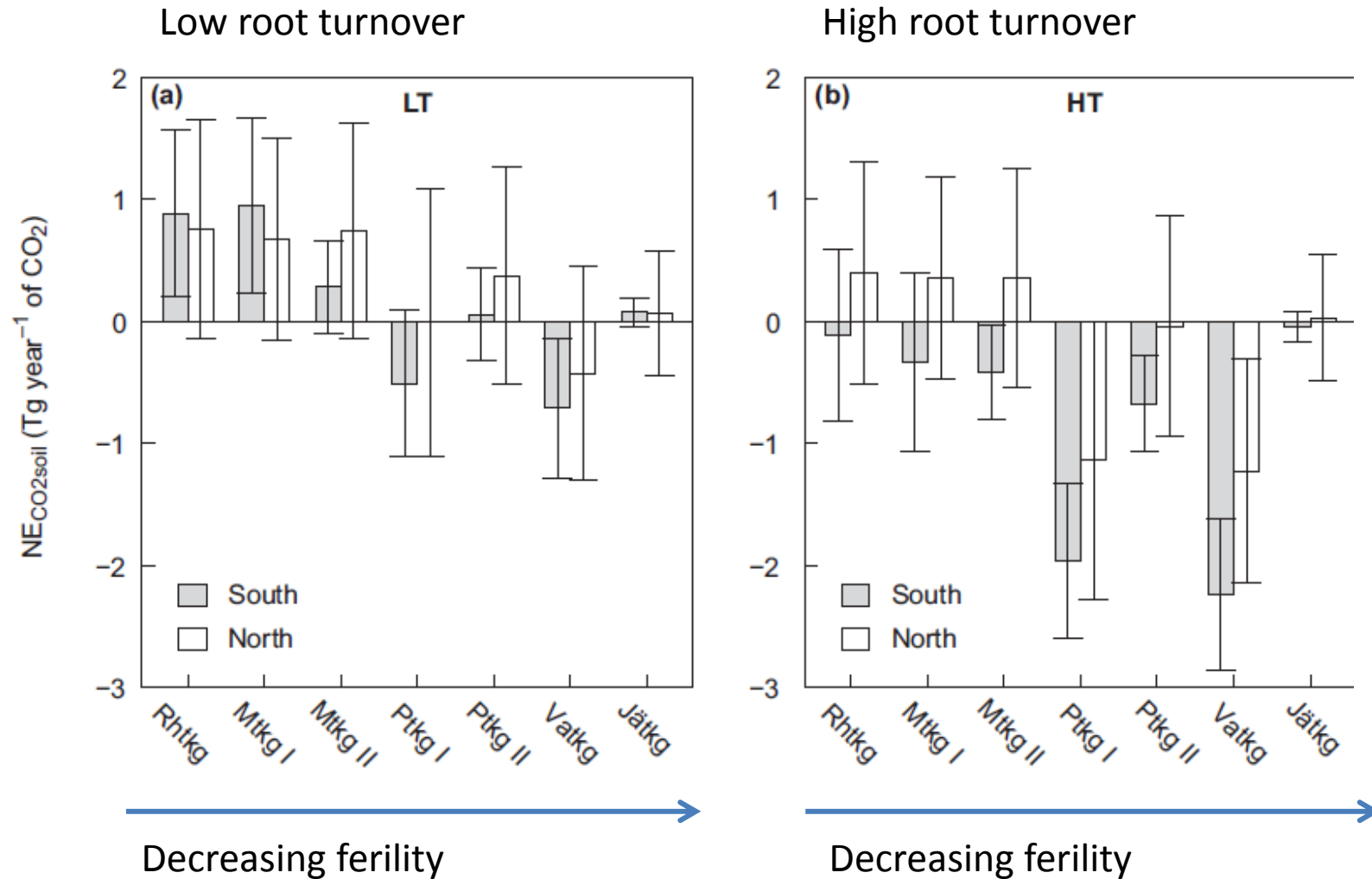
Rhtkg–Mtkg 190±70 g CO₂/m²/vuosi

Ptkg–Vatkg -70±30 g CO₂/m²/vuosi

Luonnontilainen suo (LORCA:n perusteella)

-100... -150 g CO₂/m²/vuosi

Tuloksia IV: koko Suomi, maaperän CO₂

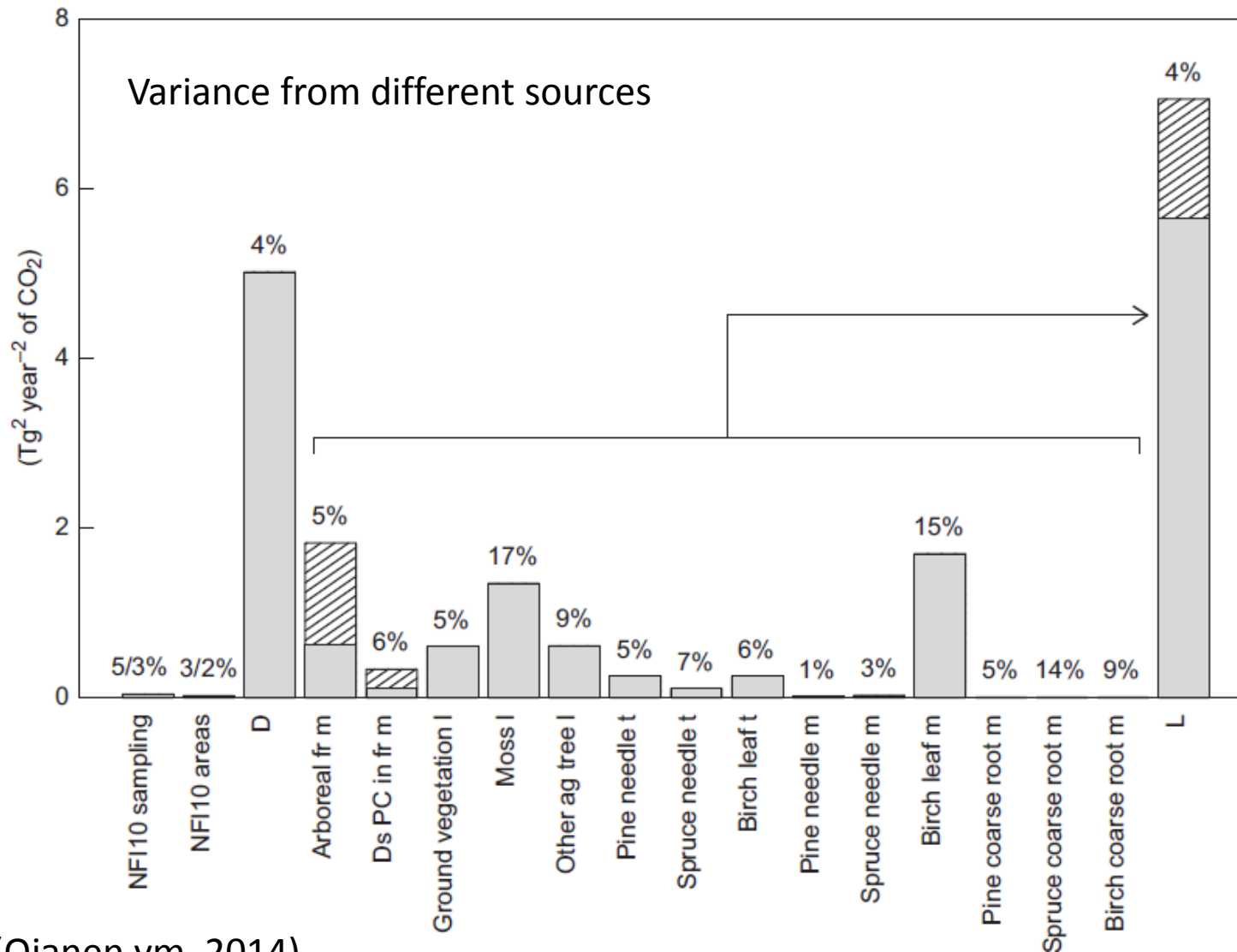
Error bars = ± 1 standard error

(Ojanen ym. 2014)

Tuloksia V

Percentages above the bars are coefficients of variation = relative precision
 (= $\text{var}^{1/2} / |\text{estimated component}| \times 100\%$)

Looks good!

m = mass,
 l = litter
 production,
 Ds = dwarf shrub,
 PC = projection
 coverage,
 fr = fine root,
 ag = aboveground

(Ojanen ym. 2014)

Tuloksia VI: koko Suomi, koko metsä

Kaikki kaasut CO₂-ekvivalentteina, Tg/vuosi

- maaperän CO₂: **±10** (Ojanen ym. 2014)
- maaperän N₂O: **+1,2±0,2*** (Ojanen ym. 2010 & VMI10)
- maaperän CH₄: **+0,8±0,4*** (Ojanen ym. 2010 & VMI10)
- ojien CH₄: **+0,27±0,04*** (Minkkinen & Ojanen 2013 & VMI10)
- **maaperä yhteensä: +2,3±10**

- **puusto (CO₂): -16,2 Tg** (2012, NIR 2014)

*keskihajonnan minimiarvio (sisältää vain koealojen keskiarvon keskivirheen)

Johtopäätöksiä I

- metsäojitusalueet eivät todennäköisesti ole tällä hetkellä suuri päästölähde
- todella huomattavasti parempi vaihtoehto kuin maatalous
- laajamittaisella ennallistamisella tuskin saataisiin aikaan **nopeaa** ilmastoja viilentävää vaikutusta, koska todennäköisesti:
  - puustobiomassan CO₂-nielu pienehenisi huomattavasti
  - CH₄-päästö kasvaisi (lyhyellä aikavälillä erittäin voimakas ilmaston lämmittäjä)
  - vältetty N₂O-päästö pieni
  - turpeen kertyminen on hidasta

Johtopäätöksiä II

- pitkällä aikavälillä (satoja vuosia)
  - karuilla soilla (Ptkg & Vatk) ilmastollisesti kestävä metsätalous ei ole poissuljettua (ei ylisyviä oja!)
  - rehevillä soilla (Rthkg & Mtkg) turpeen hajoaminen jatkuu (CO₂- ja N₂O-päästöt) kumoten lopulta puuston CO₂-nielun vaikutuksen
    - päästö jatkuu kunnes turve hävinnyt (kestää muutamista kymmenistä useisiin satoihin vuosiin turvekerroksen paksuudesta riippuen)
    - päätehakkuun aikaan mietinnän paikka
      - ennallistaminen (päästöt vesistöihin?)
      - turpeen nosto (onko teknisiä ja taloudellisia edellytyksiä?)
      - avohakkuu ja uudistaminen (kaasupäästöt + päästöt vesistöihin?)
      - ennallistaminen alikasvoksesta tms?

Lähteet ja muuta luettavaa

- NIR 2014. GREENHOUSE GAS EMISSIONS IN FINLAND 1990–2012. National Inventory Report under the UNFCCC and the Kyoto Protocol. Tilastokeskus. Saatavissa:
http://www.stat.fi/tup/khkinv/fin_nir_2012_2014_04_15.pdf
- Ojanen, P., Minkkinen, K., Alm, J., Penttilä, T. 2010. Soil–atmosphere CO₂, CH₄ and N₂O fluxes in a boreal forestry-drained peatlands. *Forest Ecology and Management* 260: 411–421.
- Ojanen, P., Minkkinen, K., Lohila, A., Badorek, T., Penttilä, T. 2012. Chamber measured soil respiration: A useful tool for estimating the carbon balance of peatland forest soils? *Forest Ecology and Management* 277: 132–140.
- Ojanen, P., Minkkinen, K., Penttilä, T. 2013. The current greenhouse gas impact of forestry-drained boreal peatlands. *Forest Ecology and Management* 289: 201 – 208.
- Lohila, A., Minkkinen, K., Aurela, M., Tuovinen, J.-P., Penttilä, T., Ojanen, P., Laurila, T. 2011. Greenhouse gas flux measurements in a forestry-drained peatland indicate a large carbon sink. *Biogeosciences* 8: 3203–3218.
- Ojanen, P., Lehtonen, A., Heikkinen, J., Penttilä, T., Minkkinen, K. 2014. Soil CO₂ balance and its uncertainty in forestry-drained peatlands in Finland. *Forest Ecology and Management* 325: 60–73.
- Minkkinen, K., Ojanen, P. 2013. Pohjois-Pohjanmaan turvemaiden kasvihuonekaasutaseet. *Metlan työraportteja* 258: 75–111.
- Minkkinen, K., Laine, J. 1998. Long term effect of forest drainage on the peat carbon stores of pine mires in Finland. *Can. J. For. Res* 28: 1267–1275.
- Simola, H., Pitkänen, A., Turunen, J. 2012. Carbon loss in drained forestry peatlands in Finland, estimated by re-sampling peatlands surveyed in the 1980s. *European Journal of Soil Science* 23: 798–807.